

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Prvi ciklus	
	Naziv studijskog programa		Fizika	
Naziv predmeta	FIZIKA METALA II			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	P+V
PCM8611	VIII	IZBORNI	6	2+2
Nosilac programa	Prof. dr. Sulejmanović Suada			
Cilji i očekivani ishodi učenja	Cilj predmeta je upoznavanje sa fazama, termodinamičkom stabilnošću i faznim transformacijama u metalima i njihovim legurama. Nakon odslušane nastave student bi trebalo da razumije načela fazne ravnoteže koja omogućavaju konstrukciju i tumačenje faznih dijagrama, da razumije rastvorljivost i razvoj ravnotežnih i neravnotežnih mikrostruktura, teoriju difuzionih procesa, termodinamiku i kinetiku faznih transformacija.			
Sadržaj predmeta				
Ravnatežni dijagrami. Tipovi. Primjer 1: Ravnatežni dijagram binarnog sistema u kome komponente tvore smjesu kristala u čvrstom stanju a kompletno su rastvorljive u tečnom stanju. Primjer 2: Ravnatežni dijagrami za binarne sisteme u kojima su komponente kompletno rastvorljive u tečnom stanju i ograničeno rastvorljive u čvrstom stanju. Primjer 3: Čvrsti rastvori sa neograničenom rastvorljivošću. Binarne legure. Gibsova slobodna energija u funkciji temperature i koncentracije. Hemijski potencijal i aktivnost. Raoultov zakon. Idealni, regularni i realni čvrsti rastvori. Ravnatežna koncentracija vakansija. Primjer formiranja ravnatežnog dijagrama za binarni sistem crtanjem krivih za slobodne energije. Ravnatežni dijagrami za višekomponentne sisteme. Difuzija u metalima. Atomski mehanizmi difuzije. Intersticijska difuzija. Supstitucijska difuzija. Samodifuzija. Difuzija vakansija. Difuzija u supstitucijskim legurama. Kirkendalov efekat. Difuzija na granicama zrna i duž površina. Amorfni metali-metalna stakla. Metode dobivanja i struktura (modeli). Relaksacioni procesi u amorfnim metalima.				
Opterećenje studenta (sati)		Provjera znanja i ocjenjivanje		
Predavanja i vježbe	60	Način vrednovanja	Bodovi	
Priprema ispita	40	Zadaće	10	
Pisani radovi	20	Seminarski rad	10	
Konsultacije	30	Parcijalni ispit	40	
Ukupno	150	Završni ispit	40	
		Ukupno	100	
Literatura				
1. T. Mihać: Fizika metala, neregizirana skripta 2. T. Mihać: Praktikum iz fizike metala, Univerzitetska knjiga, Sarajevo 2001. 3. Ch. Kittel: Uvod u fiziku čvrstog stanja, Savremena administracija, Beograd, 1970. 4. S. Tomašević, R. Zrilić, D. Čubela: Nauka o materijalima, Apex, Zenica, 2000. 5. I. Vitez., M. Oruč., R. Sunulahpašić., Ispitivanje metalnih materijala: Mehanička i tehnološka ispitivanja, Fakultet za metalurgiju i materijale, Zenica, 2006. 6. D. A. Porter, K. E. Easterling: Phase transformations in metals and Alloys, Chapman&Hall 1984.				
Napomene				
Parcijalni ispit – 9. sedmica nastave.				